



Reili Rand:
Üheks Hiiumaa
vallaks
kasvamine
nõuab tööd ja
aega

lk 2-3



Suur intervjuu
Marju
Lauristiniga

lk 4-5



2017. aasta oli
Eesti ajaloo
turvalisim

lk 6



Sotsiaaldemokraat

talv 2018 | sotsid.ee



Eesti, see on ennekõike inimesed.





JUHTKIRI

Tundkem rõõmu Eesti edu üle

Sotsiaaldemokraatide kõige tulisemadki vastased ei suuda ümber lükata tõsiasja, et Eestil läheb praegu paremini kui eales varem. Mitte kunagi varem pole Eestis olnud nii palju rahvuslikku rikkust ja nii vähe vaesust. Meie kultuur õitseb nii kodukamaral kui ka laias maailmas. Meie julgeolek on kindlalt tagatud.

Kui veel mõni aasta tagasi räägiti palju seisakust, siis praegu paistab Eesti Euroopas silma hooga majanduskasvuga. Meie edule on aidanud müüri laduda kogu rahvas – ettevõtjad, töötajad, kõik maksumaksjad. Aga ka sotsiaaldemokraatidel on suur roll selles, et Eesti ja tema inimeste käsi käib üha paremini. Oleme varsti neli aastat järjepanu valitsusvastutust kandnud, teinud Eestist jõukama ja hoolivama riigi ning aidanud järele neid, kes pidid seni napimalt läbi ajama. Kui viimastel aastatel tehtule tagasi mõelda, siis on, mida esile tõsta. Tänu lastetoetuste järsule tõstmisele ning muudele laste heaks suunatud sammudele kuulub Eesti Euroopa Liidu viie kõige kõrgema laste heaoluga riigi hulka. Absoluutses vaesuses elavate laste arv on kiirelt kahanemas.

Ühiskonda kurnas pikki aastaid palgavaesuse probleem – kümned tuhanded inimesed töötasid täiskohaga, kuid nende palk ei taganud normaalset äraelamist. Meie oponendid ründavad oma mätta otsast väsimatult tulumaksureformi, kuid fakt jääb faktiks – maksuvaba miinimumi tõus 500 euronit suurendab kümnete tuhandete perede sissetulekuid ja parandab elujärge. Jah, neil, kes teenivad rohkem, tuleb pisut rohkem panustada, aga ühises kodus peabki kõigil paremini minema...

Sotsiaaldemokraadid on alati väärtustanud haridust ja seisnud selle eest, et riik maksaks õpetajatele väärikat palka. Ka siin on toimunud edasimineku – maal ja väikelinnades on õpetajate töötasud palgatabelite tipus. Samuti on meie õpetajate palgad Läti kolleegide omadest pikalt ees – näiteks Lätis on õpetaja miinimumpalga suurus 680 eurot, aga Eestis 1150 eurot. Kui Läti ja Eesti võrdlemist jätkata, siis Läti keskmine vanaduspension oli eelmisel aastal 280 euro ringis. Eestis seevastu sai 44-aastase tööstaažiga inimene keskmiselt 416 euro suurust pensioni, mis aprillis kerkib kuus protsenti ehk 442 euronit. Pensionitõus jätkub maksimaalses mahu, vastavalt sellele, kuidas riigi rahakott vastu peab – järgmise nelja aasta jooksul kasvab keskmine vanaduspension ligi 100 euro võrra.

Kindlasti on neile inimestele, kes peavad pidevalt ravimeid tarvitama, abiks uus retseptiravimite hüvitamise kord, mis võimaldab krooniliste haiguste põdejatel aastas säästa sadu eurosid.

Lausa murranguliseks võib pidada sotsiaaldemokraatide survele läinud kevadel valitsuse langetatud otsust suunata lähiaastatel tervishoidu täiendavalt 200 miljonit eurot. Lisamiljonite toel saab juba tänava lühendada ravijärjekordi. Ka võitis valitsus lõpuks tõsiselt põllumeeste muresid ja suurendas otsustavalt põllumeeste makstavaid otsetoetusi. Omavalitsuste tulubaasi kasvatamine ja maapiirkondadele sihitud programmid räägivad varasemast tõhusamast regionaalpoliitikast. Ellu viidud heade asjade loetelu on kahtlemata märksa pikem, kui praegu kirja sai. Ja kahtlemata on Eestis jätkuvalt arvukalt probleeme ja kitsaskohti, mis ootavad lahendamist. Tööd ja vaeva on ees küllaga.

Aga tundkem täna uhkust ja rõõmu oma oma riigi suure juubeli ja Eesti hea käekäigu üle. 

Tänu lastetoetuste järsule tõstmisele ning muudele laste heaks suunatud sammudele kuulub Eesti Euroopa Liidu viie kõige kõrgema laste heaoluga riigi hulka.

Kalvi Kõva, sotside peasekretär

Sotsiaaldemokraat:

Väljaandja: Sotsiaaldemokraatlik Erakond

Address: Toompuiestee 16, Tallinn 10137 Telefon: 611 6040

Tellimine, kaastööd ja lisainfo: ajaleht@sotsdem.ee



Reili Rand:

Üheks Hiiumaa vallaks kasvamine nõuab tööd ja aega

Eesti üks nooremaid omavalitsusjuhte, Hiiumaa vallavanem Reili Rand (26) selgitab Sotsiaaldemokraadile antud intervjuus, mis on toonud edu, ja räägib ühise Hiiumaa valla loomise muredest ja rõõmudest.

Sinu puhul saab rääkida tõelisest tähelepanust – esmalt korralik hääletasaak viimastel Riigikogu valimistel, siis tõusid 2015. aasta sügisel Hiiumaa valla vallavanemaks ja läinud sügisel tagas valijate usaldus sulle Hiiumaa valla vallavanema ameti. Millega oled hiidlaste südamed võitnud?

Usun, et eelkõige on selle toetuse taga hea meeskond, mis on andnud Hiiumaa sotsidele uue hoo. Kuigi Hiiumaal pole sotse just arvukalt, on mul hea meel, et meiega on liitunud mitmeid sõpru. Sotsid ja sõbrad on suurepärase koostöövõime, mis toob edu ja mida on Võrus tõestanud Anti Allas. Sotside ja sõprade meeskond tugineb ühistele väärtustele: avatusele, aususele ja hoolivusele. Pean oluliseks julgust teha ka keerulisi, kuid läbimõeldud otsuseid, mille eelduseks on tihe suhtlus eri osapooltega.

Juhid mitmendat kuud suurt Hiiumaa valda. Kuidas on Hiiumaa “ühendamine” läinud? Kas saab juba välja tuua ühise valla eeliseid? Kuidas erinevad kogukonnad praegu koos tegutsed?

Hiiumaa valla teke oli mitme vaatusena – kaks suuremat valda ühinesid vabatahtlikult ning kaks valda sundliideti. Sestap sai uue valla heaks teha vähem eeltööd kui täieliku vabatahtliku ühinemise puhul. Eestis ainulaadse omavalitsusmudeli käivitamine oli kahtlemata väljakutse – ühtpidi tekkis kogu saart hõlmav vald, kuid oluline roll on ka tugevatel osavaldadel, mis korraldavad igapäevaseid asju. Osavallavalitsustesse võib pöörduda näiteks prügiveo, teehoolduse, maa ja ehitusega seotud küsimustes, samuti sotsiaaltoetuste ja -teenuste asjus. Hiiumaa vallavalitsuse koordineerida on haridus, rahva tervis ja lastekaitsetöö, aga ka maakonna arendustegevus, samuti suuremad investeeringud. Me tegeleme ka maakondliku ühistranspordi, perekonnatoimingute ja siseturvalisusega.

Hiiumaa piirkonnad ei konkureeri enam omavahel, mis lubab saart tasakaalustatult arendada ja raha otstarbekamalt kasutada. Inimeste üks suuremaid hirme oli, et ühinemise järel kaob kõik kohtadelt ära. Osavaldade mudel tagab, et ükski piirkond ei jää tähelepanuta. Eesmärgiks on võimalikult kiire,

kvaliteetne ja lihtne asjaajamine. Oleme korraldanud uue valla töö nii, et igal hiidlasel oleks võimalik vajalikud toimingud teha ükskõik millises osavallas.

Ühinemise eelisenäen seda, et enam pole võimalik saare käekäigu pärast vastutust kellelegi teisele lükata. On üks volikogu ja üks vallavalitsus, kes peavad pingutama selle nimel, et Hiiumaa elu edasi

Töökohti saavad luua ettevõtjad, meil on välja kujunenud traditsioonilised kohtumised ettevõtjatega, kus arutame läbi, kuidas omavalitsus saab kohapeal ettevõtlust toetada.

viia. Üheks vallaks kasvamine vajab aga aega ja tööd. Varasem õppetund ütleb, et kokkukuuluvus- ning ühtsustunne ei teki iseenesest.

Haldusreform on kahtlemata



keeruline protsess, mis on üle Eesti pingeid tekitanud ja mille suhtes on ka mitmed sotsiaal-demokraadid kriitilised olnud. Mis on Hiiumaal kõige raskem olnud?

Usun, et lõpuks läheb reformiga kõikjal hästi. Seda viivad ellu kohalikud inimesed, kes teavad kohalike inimeste ootusi. Õnnetumine sõltubki kohalike otsustajate tarkusest need ära tunda ja sobivad lahendused välja töötada. Igal omavalitsusel on võimalik oma tugevusi esile tuua ning nõrkused tugevuseks pöörata. Kui tagasi vaadata, siis tulnuks maavalitsuste tegevuse lõpetamine pool aastat kuni aasta edasi lükata. Praegu on mureks see, et riigiasutused ei saa täpselt aru, kellele millised ülesanded reformi järel läksid. Tööd on topelt ning ametnikud on üle koormatud.

Millised on nii sinu kui ka Hiiumaa vallavalitsuse suurimad eesmärgid ja projektid, mida lähiaastatel teoks teha?

Esimeseks suurimaks väljakutseks on uue ülesaarelise omavalitsuse täielik käivitamine. Eesseisvad neli aastat toovad suuremaid ja väiksemaid investeeringuid. Esmalt tuleb Hiiumaa valla viies osavallas viia lõpuni pooleliolevad projektid. Ülesaareliselt on prioriteediks teede mustkatte alla viimine ning kiire internetiühenduse projekt, et luua võimalused kaug- ja IT-põhiste töökohtade tekkeks. Suurema objektina toon välja Kärkla keskväljaku uuendamise, et Kärdlasse tekiks maakonnakeskusele vääriline linnasüda. Juba sel aastal algab Käinasse elamuskuse Tuuletorn rajamine, millest saab külastajatele astaringselt avatud peresõbralik ning Hiiumaad tutvustav turismiattraksioon.

Kümmekond aastat on Hiiumaal

maailma vaevatud pead kesiste sportimisvõimaluste pärast, mis eriti napid on sisetungimustes. Teeme ettevalmistusi selleks, et Hiiumaale kerkiks multifunktsionaalne spordihall. Järjepidevalt arendame ka sotsiaalvaldkonda. Sügisel avasime Kõpus pansionaaditeenuse ja ees seisab kaasaegse sotsiaalkeskuse ehitamine Kärdlasse.

Paljud Eesti paigad, ka Hiiumaa on kimpus rahvaarvu kahanemisega, kui suvehiidlased välja arvata. Mida teha, et mandrile läinud hiidlased kodusaarele tagasi tuleksid ja et saarel oleks rohkem noori peresid?

Mandril elavate hiidlaste käest oleme saanud tagasisidet, et tagasipöördumise olulisteks eeldusteks on töökoht, kodu ja laste kasvatamiseks sobiv keskkond. Töökohti saavad luua ettevõtjad, meil on välja kujunenud traditsioonilised kohtumised ettevõtjatega, kus arutame läbi, kuidas omavalitsus saab kohapeal ettevõtlust toetada. Et inimestel oleks sobiva kodu leidmine lihtsam, koondame kokku info Hiiumaa vabadest elamispiindadest ja kruntidest ning kavatsame rajada riigi toel üürikortereid sinna, kus vajadus suurim. Iga päev tuleb teha väikesi samme selles suunas, et Hiiumaa muutuks aina paremaks elukohaks. Ootame Hiiumaale nii siit mujale läinud hiidlast kui ka teisi toredaid inimesi, kes soovivad oma kodu Hiiumaale rajada.

Sotsiaaldemokraadid on saanud suuresti teenimatult külge keeldude ja käskude erakonna tiitli, mille põhitegevus olevat võitlus alkoholiga. Kuidas Hiiumaal selle kuvandiga lood on?

Oleme erakonnana teinud mitmeid vajalikke otsuseid, mis on kahetsusväärset jäänud alkoholiteema varju ja tihti tuleb inimestele selgitada teemasid, mis ei ole kohaliku tasandi otsustada. Hiiumaal on erakondlik poliitika olnud kogu aeg pigem tagaplaanil. Loevad ikka inimesed ja nende teod. Valimiste juurde tagasi tulles – meil oli viis korda varasemast enam kandidaate, meie meeskonda ja meie häid ideid toetas võrreldes varasemaga kuus korda enam valijaid.

Kevad ja suvi pole enam kauge. Mida soovitate neile inimestele, kellel on plaanis tänava sinu kodusaart külastada?

Igal aastaajal on oma pale, seega tasub saart külastada astaringselt. Kalastussõpru ootame juba veebruaris külla Jäakala festivalile, hiliskevadel tuulekalafestivalile ning augusti keskpaigas lestafestivalile. Muusikasõbrale on tähtsündmusteks Sõru jazz, Hiiumaa kammermuusikapäevad ning Hiiumaa Folk. Toidugurmaanidele pakub suvine Hiiumaa põnevaid avastusi ja elamusi. Tervisesportlased kutsuksin aga juuni alguses toimuvale Hiiumaa maratonile. 🍷

Indrek Saar: Pillifond loob võimalusi noortele andekatele interpreetidele

Heaks ja edukaks muusikuks kasvamisel on mitu eeldust lisaks loomulikule andekusele – peab olema hea õpetaja, peavad olema tingimused harjutamiseks ja palju võimalusi esineda ning teisi muusikuid kuulata ning hea instrument. Vaid kvaliteetne pill annab oma kõla iseärasustes ja värvikuses võimaluse jagada oma tege-likku annet kuulajatega.

Eestis on peale kasvanud uus kõrgelt haritud, andekate, töökate ja oma elukutsele pühendunud, rahvusvahelisel tasemel interpreetide põlvkond. Nende rahvusvahelisele karjäärile oli aga takistuseks rariteetsete kõrgelt koteeritud meistripillide puudumine.

Just selle kitsaskoha ületamiseks loodi EV Kultuuriministeeriumi initsiatiivil ja koos AS Swedbanki, Eesti Rahvuskultuuri Fondi ning maestro Paavo Järvi poolt kolme aasta eest Sihtasutus Eesti Pillifond.

Kõigis kõrgkultuurist lugupidavates riikides on sarnased kollektsioonid olemas. Pillifond loodab siin eriti meie edukale, omakultuuri väärikalt hindavale erasektorile nii toetajatena kui investoritena.

Vaid paari aktiivse tegutsemisaasta jooksul on meie muusikuteni jõudnud 8 unikaalset, hinnalist ja suurepärase kõlaga instrumenti, mis kinnitab, et erainvestorid usaldavad Pillifondi tegevust ja mõistavad oma toetuse mõju suurust ja olulisust. Keelpill on pikaajaline investeering, millel on käega katsutav ka kõrvaga kuuldav mõju. Andekas ja virtuoosne muusik annab pillile uue elu.



Indrek Saar ajaloolise Sapožnini viuliga

Tänavu 1. oktoobril, mil jagati Eesti muusikavaldkonna kõrgemaid tunnustusi, kultuurkapitali ja Eesti muusikanõukogu preemiaid, oli laureaatide hulgas rõõmustav hulk noori interpreete, kes juba täna esinevad maailmalavadel. Selline tunnus näitab, et Pillifond on sündinud õigesse aega, mil mitmed meie noored andekad muusikud on alustamas rahvusvahelist täheledu.

Selle aasta november oli erakordne Pillifondi lühikeses ajaloo, sest esmakordselt on Pillifondi valduses instrument, millel pikk ajalugu on seotud Eestiga, viiul kuulub perekond

Sapožninile. Pillil mängis pea terve oma muusikutee eesti kultuuriloos legendaarne Vladimir Sapožnin.

Viiul oli olnud aastakümneid „peidus“, kuid tänu usaldusele pillifondi vastu otsustas perekond oma reliikvia andma avalikku kasutusse. Itaalia meistri Giovanni Paolo Maggini ehitatud viiulit hinnatakse enam kui 400 aasta vanuseks.

Pillifond on suurepärase näide riigi ja erasektori koostööst ja sellest, kuidas kultuur võib olla ka suurepärase investeering. 🍷

Madis Kallas: Üürielamute projekt aitab kohalikke ettevõtjaid



Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo eestvedamisel loodud elamufond on kasulik nii saarlastele kui ka teistele Tallinna ja Tartu mõjualast välja jäävatele omavalitsustele, kus elamuasemete puudumise tõttu ollakse hädas töötajatele nüüdisaegse ja madalate kuldudega elukoha leidmisega.

Kavatseme Saaremaal kindlasti osaleda riiklikult toetatud üürielamute projekti teises taotlusvoorus, mis avatakse aprillis. Saaremaal tegeles projektiga kuni ühinemiseni Kuressaare linnavalitsus, kuid ühinemistest tulenevalt esimesse taotlusvooru me ei jõudnud ja nüüd tegeleb

sellega Saaremaa vallavalitsus. Lähikuudel valime välja üürikorteritele sobiva krundi ja tegeleme kohustusliku omaosaluse garanteerimisega.

Saaremaal on reaalne vajadus vähemalt paarikümne 1-2-toalise korteri järele. See projekt on Saaremaale oluline, kuna üüriturul ei ole ettevõtetele töötajatele vaba elamis- pinda pakkuda. Üürikorterite vajalikkust on tähtsaks pidanud ka kohalikud ettevõtjad, kellega oleme teemat arutanud.

Mul on hea meel, et sotside eestvedamisel vaadatakse valitsuses Tallinnas ja Tartust ka kaugemale ja abistatakse väiksemates omavalitsustes tegutsevat ettevõtjaid. 🍷

Marju Lauristin:

Missugune Eesti on see, kus meie lapsed tahavad oma lapsi kasvatada?

Sotsiaalteadlane, ühiskonnauurija, ajakirjandusõppejõud, endine sotsiaalminister, pikaajaline Riigikogu liige ja Europarlamendi saadik – need on vaid mõned ametlikumat laadi märksõnad, millega saab määratleda Marju Lauristini (77), keda on meedias nimetatud ka Eesti sotsiaaldemokraatia emaks. Eesti 100. sünnipäeva puhul antud intervjuus analüüsib ta, kus me oleme praegu ja mida peaksime tegema, et Eesti püsiks õigel kursil ning oleks maa, kus ka meie lapsed tahavad oma lapsi kasvatada.

Kui kujutada sind kui kogunud ühiskonnauurijat doktor Lauristinina ja Eesti Vabariigi patsiendina, siis milline on diagnoos ja millist ravi soovitaksid?

Minu meelest oleme rääkinud oma põhiprobleemist juba ligi 10 aastat – see on horisontaalse koostöö puudujääk. See, et me ei oska ära kasutada oma väiksuse eelseid. Meil peaks ju olema lihtne milleski kokku leppida, me ei pea miljonide inimesi kaasama ja miljonitele seletama, et kuhupoole minna tahame ja kuhu jõuda. Ei pea me pikki vahemaid ületama ega täiesti tundmatutega kohtuma, et oma mõtteid selgitada. Me ei oska aga seda eelist maksma panna ja ära kasutada. Ja teiselt poolt oleme lasknud endale peale suruda väga ebaloomulikult lühikesest ajaarvamise – euroopalikud lühikesed tsüklid, kas või valimistsüklid, millesse tahetakse suruda nii eesmärkide seadmise protsess kui ka nende kiirkorras saavutamine. See ei tule aga hästi välja. Võiksime võtta eeskujult elust endast, kuidas inimese ajaarvamine käib – näiteks lapse kasvamine väikesest suureks, see loomulik tsükkel on umbes 20 aastat. Peaksime oskama otsustada riigi ja ühiskonna asju niiviisi, et ei tõmble iga nelja aastat tagant või isegi veel tihedamini.

See on nagu hiinlastega, et neil on aega iga asja vajadusel ka tuhat aastat oodata...

Jah, ja eesti rahvas on ju ka selline pikaldane ja meist igaühel on loomulik ajaarvamine sees. Laste kasvamine aeg, iseenda vanaks saamise aeg, puu kasvamine aeg, millegi ehitamise aeg. Kui me nüüd Eesti 100. sünnipäeva

pidustuste kulminatsioonist üle saame, siis oleme nagu jõudnud ka mingis mõttes ühe ajakünka tippu ja sealt peaks olema pikem perspektiiv paremini näha. Siis ongi aeg mõelda järgmise saja aasta peale – ehkki see kõlab natuke abstraktsena, sest praegu muutub maailmas tõesti kõik nii kiiresti, et päris saja aasta taha ei oska me kuidagi ette vaadata. Kuid meie soovid peaksid ulatuma saja aasta taha. Kas või seepärast, et 2018. aastal sündivatel lastel peaks olema täiesti realistlik lootus elada 100-aastaseks ja näha seda kõike oma silmaga.

Tõesti – missugusena tahaksime näha Eestit siis, kui meie lapsed lõpetavad keskkooli ja ülikooli? Missugune Eesti võiks olla see, kus meie lapsed tahavad oma lapsi kasvatada? Missugune Eesti võiks olla selline, kus tegelikult ei olegi enam nii suurt erinevust, kas sa elad füüsiliselt Eestis või kuskil mujal maailmas? Kuna ei ole enam painavat tunnet, et oleme kuidagi teistest vaesemad, siis sellest painest võiks küll lahti saada. Aga see tähendab, et peame jõudma vähemasti Euroopa keskmisele tasemele. Milleks peame küll tublisti pingutama, aga mis ei ole sugugi võimatu.

Kui saaksime kätte loomuliku, rahuliku hingamise ja koostegemise mõnu, oleks sellest juba palju abi ja võiksime tegelikult keskenduda oma tugevate külgede analüüsile ja arendamisele.

Ja siis tekibki konkreetne küsimus, et kuidas edasi?

Üks asi, mis mulle tundub ikkagi väga perspektiivne, on see praegu veel üsna hästi töötav e-enesetunne

– digiarengust saavutatud teatud edumaa. Tegelikuses see küll ju paljudel aladel enam mingi eriline edumaa ei olegi ja me teame seda väga hästi. Aga kuvand annab siiski meile maailmas teatud krediidi.

Üks meie väga suur ressurss peitubki selles, mida enamasti vaatleme oma lootusetu nõrkusena – oleme tõesti väikesed. Väike tegelikult tähendabki seda, mida on võimalik tervikuna kogu aeg tajuda – päris reaalse tervikuna, päris realselt pihu sees.

Ma arvan, et võiksime tõesti mõelda sellele, mida paljud väikesed firmad juba teevad, et kuidas siis nüüd digiteadmist, kogemust ja nutikut rakendada näiteks neil elualadel, milles meil rahvuslikult head eeldused ja ressursid on. Võtame puidusektori, milles meil juba on mõningaid väga huvitavaid asju. Võtame meie disaini või toidu või ka üldiselt meie elukeskkonna. Võiksime siin jõuda niikaugele, et suudaksime oma väikese riigi näitel digi ja mittedigi ühiseks mõnusaks tervikuks kokku

panna. Ja niiviisi, et me mitte ei kao ära kuskile virtuaalsesse reaalsusse, et elamegi, silmad udused peas, ja päris maailmast midagi ei tea. Võiksime olla pigem nagu jaapanlased, kes mulle väga meeldivad. Igaüks, kes on Jaapanis käinud, on küllap vaadanud ja jälginud, kuidas nad on suutnud oma loodusläheduse ja väga sensitiivse teise inimesesse suhtumise siduda väga uhkete digiarengutega.

Peaksime proovima lahti saada väga vastanduvast mõtteviisist ja vastanduvast teguviisist. Üks meie väga suur ressurss peitubki selles, mida enamasti vaatleme oma lootusetu nõrkusena – oleme tõesti väikesed.

Väike tegelikult tähendabki seda, mida on võimalik tervikuna kogu aeg tajuda – päris reaalse tervikuna, päris realselt pihu sees. Samas on see müstiline, et me siin pihu sees suudame omavahel nii palju mõttetult jageleda.

Ma ei ütle, et meil ei tohiks milleski olla erimeelsusi, kaugel sellest. Muidugi peame arutama ja vaidlema ja kõik erinevad lähtekohad selgeks tegema. Aga see ei peaks tähendama mingisugust pidevat vastastikust umbuskust ja vaenamist ja jala taha panemist. Oluline oleks just terviklikkuse tajutav, mida teeme. Ehk et kui teeme midagi ka ühe näpuga, tunneme kogu peopesa. Ma arvan, et selline oma sisemise häälestuse muutmine on Eestile äärmiselt oluline ühiskonnana edu saavutamiseks.

Praegu on siiski nii, et üksikisiku tasandil ja isegi väikeste kogukondade tasemel võivad

Tõesti – missugusena tahaksime näha Eestit siis, kui meie lapsed lõpetavad keskkooli ja ülikooli? Missugune Eesti võiks olla see, kus meie lapsed tahavad oma lapsi kasvatada? Missugune Eesti võiks olla selline, kus tegelikult ei olegi enam nii suurt erinevust, kas sa elad füüsiliselt Eestis või kuskil mujal maailmas?

kõik su öelduga ju nõustuda, aga niipea kui võtame ette suuremad grupid, näiteks erakonnad, siis on selline sildade ehitamise töö väga raske või peaaegu võimatu...

See on üks asi, mille üle olen juba kaua mõelnud ja mis mingis mõttes puudutab nii erakondade rolli kui ka suhtumist erakondadesse. Minu meelest tuleks seda temaatikat ka väga-väga rahulikult uuesti ümber mõtestada.

Mulle tundub küll praegu, et meie pisikesel poliitmaastikul ei ole meie erakondade tegutsemisviis otstarbekas ega innusta inimesi ühiskonna korralduses sõna sekka ütleva. Pigem ütlesin, et see tekitab inimestes masendust ja väga palju negatiivseid tundeid. Kui taastasime Eesti Vabariiki, siis 1991. aastal rääkisime kõik sellest, et ühe partei valitsemine ja üheparteisüsteem on midagi, millest tuleb kohe lahti saada. Ja saimegi. Aga nüüd on meil mitme partei süsteem, millega ei oska me ka midagi mõistlikku peale hakata. Me ei ole nagu veel aru saanud, miks neid erinevaid parteisid ikkagi vaja on. Parteid on muutunud justkui mingiteks jalgpallimeeskondadeks. Selles mõttes, et nad tegutsevad kitsas nišis, vahetavad omavahel profimängijaid ja mõtleavad ainult sellele, kuidas vastasele väravat lüüa. Minu jaoks ei ole see demokraatliku ühiskonna toimimise loogikaga kooskõlas, mis sest, et mulle öeldakse, et kõik teised teevad ju ka samamoodi.

Kuna meil on väike ühiskond, oleks Eestis võimalik palju tasakaalukamalt läbi mõelda, mismoodi meil otsuseid



tehakse. Niiviisi, et erakondlikud seisukohad ehk siis tegelikult puht-poliitiline, teatud huvide esindamise osa oleks omal kohal, täiesti läbipaistev ja seotud kindlate väärtustega. Aga kindlasti oleks samavõrra olulisena esindatud ka ekspertide ja oma ala asjatundjate seisukoht. Ja siis on selles kolmnurgas ikkagi ka kolmas pool, mis on kodanikuühiskonna seisukohad. Ülesanne ongi selles, et panna see kolmnurk niiviisi toimima, et süsteem ei oleks erakondade poole kiivas.

Praegu on minu meelest erakonnad võtnud endale poliitilisel maastikul ikka liiga suure koha ja rolli. Nad on tegelikult mänguruumi teistelt ära sõonud ja selle tõttu seadnud ka ennast löögi alla. On täiesti selge, et erakondadel, näiteks võrreldes ülikoolidega, ei ole nii palju vaimset potentsiaali. Erakonnad ikkagi laenavad seda nii-öelda inimese kaupa samadelt ülikoolidelt. Selleks, et kas või mõtestada neid väga keerukaid arenguid, mis on tehnoloogias, majanduses või näiteks kliimas toimumas. Meil ei ole kahjuks erakondadel niisugust poliitika väljatöötamise ressursi. Ei ole oskust, harjumust ega ka institutsionaalset korratatust.

Meie erakonnad on pigem ikka teatud huvide, isegi erahuvide väljendajad, mitte niivõrd ühise arenguperspektiivi loojad. Järelikut tuleks otsustamisse sisse tuua asjatundjate, teadlaste, aga ka kogu kultuuri osa. Niiviisi, et erinevad huvid ühiskonnas oleksid tasakaalustatud ja tuleksid esile ka ühised väärtused.

Parteid on muutunud justkui mingiteks jalgpallimeeskondadeks. Selles mõttes, et nad tegutsevad kitsas nišis, vahetavad omavahel profimängijaid ja mõtlevad ainult sellele, kuidas vastasele väravat lüüa. Minu jaoks ei ole see demokraatliku ühiskonna toimimise loogikaga kooskõlas, mis sest, et mulle öeldakse, et kõik teised teevad ju ka samamoodi.

See võimaldaks toimida kodanikuühiskonnal, kes tegelikult on ju kogu erakondade tegevuse vundament. Erakonnad ise on nagu ära unustanud, et tegelikult on nad ju ka tavalised MTÜ-d ja seeläbi ise kodanikuühiskonna osa. Rõhutame – nad ei ole võimuaparaadi osa, nad on kodanikuühiskonna osa.

Just selle peaksimegi niiviisi rahulikult kokku leppima. Ja kuskilt

peaks tulema selleks siis mingisugune algatus, et on aeg vundamenti juurde tagasi tulla ja seda tõesti uuendada. Uuendada valitsemise institutsionaalset korraldust just selles mõttes, et kes teeb otsuseid ja kes peab kedagi kaasama. Mismoodi kogu mehhanism töötaks nii, et inimesed tunneksid, et see on tõepoolest nende riik. Ja teiselt poolt uuendada ka erakondade tegevust ja erakonnaseadust selles mõttes, et näidata erakondadele nende positiivset rolli, aga samas anda ka selge piir ja kehtestada reeglid, kuhumaani erakondade mängumaa ulatub.

See oleks väga tähtis ja teeks ka erakondade endi sees elu mõistlikumaks. Ja see ei ole lihtsalt niisama mõttemäng, sest on teistpidi seotud majandusarenguga ja kogu ühiskonna kui terviku arenguga. Juhtimismudeli uuendamine aitaks meil neid vajalikke otsuseid teha.

Viimased viis aastat on räägitud, et kõik asjad uuenevad ja põlvkonnad just vahetuvad, nii poliitikas kui ka majanduses. Sisuliselt oleme aga taasiseiseisvunud Eestis jõudmas sinnamaale, et meil on ühiskonna uksele koputamas juba kolmas põlvkond, kes tahab ka varsti rooli juurde pääseda. Kuidas ja millal?

Jah, minu eakaaslaste põlvkond – n-ö iseseisvuse taastajate vanusegrupp on selgelt areenilt lahkunud või lahkumas. Teine põlvkond, meie lapsed, keda osalt liigitati n-ö võitjate põlvkonnaks, on selgelt tänaseks jõudnud juba vanaemade-vanaisade

vanusesse. Mis tähendab, et jah, selle põlvkonna lapsed on ka juba paarikümneaastased ja hakkavad ringi vaatama, et kus minu koht siis on.

Siin ongi üks väga vajalik küsimus, mida on harjutud pigem siduma ökoloogiaga rohelises mõttes, kuid peaksime mõtlema ökoloogiliselt ka ühiskonnakorralduse mõttes. Milline on siis ühiskond, mille lastele edasi anname? Tähendab: me ei saa lastele ette määrata kõike nende tulevikuga seonduvat selles mõttes, et oleme kõik asjad juba lukku löönud ja ütleme, et midagi muuta enam ei saa. Kõiki asju ei pea tegema niiviisi, nagu meie teeme, vaid meie lapsed võivad teha asju teisiti ja see on loomulik.

Paljudel Eesti juhtidel hakkab paratamatult kätte jõudma Oskar Lutsu “Suvest” tuntud hetk, kus vana taluperemees peab Joosep Tootsile ütleva, et võta nüüd see Ülesoo üle ja tee ise, kuidas sa paremaks pead...

Nojah, ja pean ütleva, et põlvkond, kus on nüüd need praegused neljakümne viie-vieekümneaastased, omaaegne nn võitjate põlvkond, on tegelikult ikkagi kogu sellest muutlikust ajast väga räsitud ka. Ma vaatan vahel, et need neljakümne-vieekümneaastased on vahel rohkemgi väsinud kui meie põlvkond. Neil oli võib-olla ka hoovõtuaega ja n-ö pagasikorjamisega vähem, päris noorelt hakati ennast väga intensiivselt kulutama. Ma kardan, et sel põlvkonnal tuleb palju varem kätte hetk, mil nende lapsed annavad mõista, et kuulge, te ei paku enam meile midagi uut, lubjakad.

Kusjuures see võib olla väga valus ja raske hetk võitjate põlvkonnale endale ka, sest oled harjunud kogu aeg juhtima, ja nüüd öeldakse sulle, et mine palun eest ära...

Õnneks meie poliitikute seas on juba näha, et noorenemine on toimunud. Kõikide erakondade ees on juba noored, mis peaks andma lootust, et noorpoliitikute põlvkond on ise ka nagu julgem muutuma. Mul on tunne, et meie nooremad poliitikud, sealhulgas meie erakonna noor esimees, ei ole veel seda “oma maja”, mida nad ehitada tahavad, päris valmiski jõudnud joonistada. Ootan suure põnevusega, milline see võiks olla. Ja siis on ka meie erakonnal eneseotsimise ja eneseleidmise aeg ees.

Eks siin juba üht-teist on ka. Kui näiteks vaatame, kuidasmoodi meie sotsiaaldemokraatide möödunud sajandist pärit n-ö pärandusenuts on tegelikult laiali jagatud kõikide teiste parteidega, sest kõik räägivad juba sellest, missugune peaks pensionisüsteem olema ja kuidasmoodi sotsiaalset arengut peaks suunama jne. Täiesti ükskõik, kes on sotsiaalminister – on see sotsiaaldemokraat, IRL-i liige või reformar, sisuliselt tuleb teha ikkagi neidsamu asju.

Samas on mingid asjad, ja seda kogesin ka Brüsseli ajal, mille

peale tõesti mõtlevadki ainult sotsiaaldemokraadid, ja need on seotud just digiühiskonnaga.

Mis hakkab juhtuma töö kaiva inimesega, kuidas muudab tema elu totaalne digikeskkond ja globaalne digiturg. Kuidas muudab meie kõikide elu töik, et asjad, mida tahame, on meile kättesaadavad mitte lähitänavas, vaid telefoni- või arvutiekraanil. Kui meile ei meeldi see, mis on Eestis toodetud või mida siin pakutakse teenusena, siis piisab vaid nupule vajutamisest ja me saame kõik hoopis mujalt kätte. See kõik paneb ju tööinimese, teenusepakkuja ja ka ettevõtja täiesti uute probleemide ette. Need puudutavad ettevalmistatust, haritust ja ka teatud funktsioone, lihtsustatult öeldes õigustest haigusteni. Kõik psüühilise survega stressid, mis on seotud virtuaalreaalsusega; puhke- ja tööaja vahetused; mis üldse on töö... Võtame sellesama jagamismajanduse, et mille eest siis selles osalevale inimesele, näiteks ühele youtuber'ile tööstaaži arvestatakse? Need on kõik väga konkreetset asjad, mille üle just nimelt ainult sotsiaaldemokraadid Euroopas praegu vaidlevad ja mõtlevad.

Peaaegu viimased sada aastat on eestlastel alati olnud põhjust uhke olla oma üleüldise kirjaoskuse ja kõrge keskmise haridustaseme üle. Tänapäeval on aga hoopis arvutioskus ja IT-teadmised uueks kirjaoskuse mõõdupuuks. Noored ja koolilapsed saavad selle juba emapiimaga ja koolist kaasa, kuid suur hulk tänaseid üle 40-aastaseid võib digitaliseerimise kiirenemisel umbes 10 aasta pärast vaat et kirjaoskamatuks osutuda?

See temaatika on tegelikult jälle üks nii sotsiaaldemokraatide kui ka Eesti suuri eeliseid. Oleme sellesama täiskasvanuharidusega väga palju tegelikult tegelema. Näiteks praegu juurutamisel olev eelümberõppe kontseptsioon ja kõik muud teemad, mis on seotud hariduse ja töösfääri vahekorraga.

Minu meelest on see meile väga kontimööda teema ja peaksime sellega ka üle-euroopaliselt tegelema. Lõuna-Euroopa jaoks on see veel hiiglaslikum probleem ja meile võivad seal avaneda tohutud eneseteostuse ja majandusliku läbilöögi võimalused. Meie võiksime olla need, kes koolituse kaudu selle turu seal endale võtavad. Kui meil oleks jällegi natuke rohkem arusaamist, et probleemi lahendamisel ei piisa inseneriteadmistest ja IT-teadmistest, vaid peab tundma ka kultuuri, keeli ja kõike kaasnevat. Ehk jõuame välja jälle sellesama hariduse terviklikkuse vajaduseni, just selleni, milles minu meelest peitub Eesti tulevikuedu võti: peame suutma siduda humanitaariat, sotsiaali ja kunste, digit igasuguste muude reaalsete töövaldkondadega. Valdakondadeülese terviklikkuse kättesaamine ja terviklike lahenduste pakkumine võiks olla meile väga-väga suur eduvõimalus digitaliseerivas maailmas. N-ö üks retsepte eduks järgmisel sajalt aastal. 🍀



Jaak Juske
ajaloonurk

Sajand Gustav Suitsu Eesti Töövabariigi ideest

Vabariigi 100. aastapäeva eel on õige aeg meenutada luuletaja Gustav Suitsu kuulsat ettepanekut kuulutada välja Eesti Töövabariik.

1883. aastal sündinud Gustav Suits oli enne Esimest maailmasõda Noor-Eesti liikumise üks mõjukamaid juhtidest. Pöördelisel 1917. aastal sukeldus ta aga poliitikasse.

Suits tundis end toona nagu kala vees, hüüdes au revolutsiooni vaimule, lauldes uljalt vabaduse pulmast ja vabaduse tuljakut, heites üldsuse ette mehiselt ründava Internatsionaali tõlke. Tükk aega Helsingis elanud Suits ilmus jälle kodumaale ning astus Eesti sotsialistide-revolutsionääride ehk esseeride parteisse. Ta algatas esimesena Eesti iseseisvuse mõtte, seades oma partei ülesandel kokku märjukirja "Eesti Töövabariik". See esitati 1918. aasta jaanuari alguses Eesti kohalikule enamlikule valitsusele ja hiljem ka Venemaa võimudele.

Petrogradi sõitis Eesti esseeride ideid tutvustama Hans Kruus, kel õnnestus anda Nõukogude valitsuse rahvasajade rahvakomissarile Jossif Stalinile üle memorandum Eesti iseseisvusest ja Eesti Töövabariigi loomise kavast. Stalin pidas arutelu vääriliseks üksnes nõukogude vabariigi väljakuulutamist Eestis, kuid ütles, et sellega pole kiiret.

Suits katsus oma aadet veel propageerida ühel miitingul Oleviste kirikus – tollal kommunistide poolt nn Olevi rahvamajaks muudetud (sellest vist ka tema luuletus „Hüüdjä hää!"), kuid karjuti enamlastest koosneva kuulajaskonna poolt armutult maha. Eesti iseseisvuse mõte oli siiski liikuma pandud.



Gustav Suits üllõpilasena
1907 või 1908.a.
galerii.kirmus.ee/

Eesti riik sündis demokraatliku vabariigina veidi enam kui kuu aega pärast Suitsu Töövabariigi idee välja käimist. Kõik parteid peale enamlaste toetasid üksmeelselt Nõukogude Venemaast eraldumist.

1919. aasta aprillis Asutava Kogu valimistel saavutasid absoluutse enamusse just iseseisvust toetavad vasakpoolsed parteid, kelle koostatud Eesti esimene põhiseadus oli kantud paljuki Suitsu Töövabariigi ideaalidest. Gustav Suits töötas aga pärast Vabadussõda Tartu ülikoolis eesti ja üldise kirjandusloo õppejõuna. Ta põgenes 1944. aastal Rootsi, kus suri 1956. aastal. 🍷



Vilde, Eduard ja Gustav suits Kopenhaagenis 1919. a kevadel
galerii.kirmus.ee/



Kõige turvalisem aasta Eesti ajaloos sunnib edasi pingutama

Et elu Eestis on turvalisem kui kunagi varem, ei ole pelgalt sõnakõlks. Nii vähe lii kluses hukkunuid kui 2017. aastal, ei ole Eestis vähemalt 27 aastat olnud. Ka tulesurmade arv jäi samaks. Lähisuhtevägivallast teatamiste arv kasvas, kuid kuritegusid vähenes. See kõik tähendab, et tehtud on tubli tööd, kuid edasiminekukes tuleb järjest rohkem pingutada ja täiesti uusi lähenemisi leida.

Lähisuhtevägivalla kohta tuli politseile mullu keskmiselt 30 teadet ööpäevas, pühade ajal 50 teadet, kokku 12 155 teadet, mida on 6% tunamullusest rohkem. Samas perevähivalla kuritegusid registreeriti varasema aastaga võrreldes 13% vähem, kokku üle 2600 kuriteo. Kolmandiku koduseinte vahel toimuva vägivallakuritegude tunnistajaks olid lapsed ja veidi rohkem kui kümnendikul juhtudest ka ise ohvrid – seda on veidi rohkem kui varem.

Siseminister Andres Anvelt rõhutas, et lähisuhtevägivalla teadete arvu kasv on tegelikult hea näitaja. „Mida rohkem teatatakse, seda rohkem saab probleemiga tegeleda, nii ohvri kui ka vägivallatsejaga. Samuti näitab see usaldust korra kaitsjate vastu,“ sõnas Anvelt.

Kuigi alanud aasta tõi lii kluses kaasa viimase kümne aasta kõige mustema jaanuari, eelnes sellele üle aegade turvalisemad 12 kuud. 2017. aastal vähenes ligi kümnendiku joo bes juhtide põhjustatud lii klusõnnetuste arv, samuti inimkannatanutega õnnetused ning lii kluses hukkus 41 inimest, mida on 30 võrra vähem kui varasematel aastatel.

Ka päästes kahanes nii väljakutsed, päästesündmuste kui ka kodupõlengute arv, mis langes rohkem kui saja võrra 661 peale. Tulesurmade arv jäi varasemaga võrreldes pea samale tasemele – 2017. aastal hukkus põlengus 38 inimest, aasta varem 39 inimest. See on aga endiselt kaugel eesmärgiks seatud Põhjamaade tasemest, mis tähendab kuni 12 tulesurma aastaks.

Alkoholist tingitud kahjud vähenevad

Hoolimata alkoholitootjate vastutustundetust meediakärast on järjepidev alkoholi liigtarvitamise vastane võitlus toonud tulemusi: vähenenud on nii alkoholist tingitud surmade kui ka alkoholijoobes toime pandud kuritegude arv.

Eelmise aasta 9 kuuga registreeriti Eestis üle poolesaja alkoholist tingitud surmajuhtumit vähem kui aasta varem. Teisisõnu, suremus otseselt alkoholist tingitud haigustesse, eelkõige alkohoolsesse maksahaigusse, on vähenenud 14,5% (meestel 15,5%, naistel 10,5%). Ehkki need on esialgsed andmed, saab öelda, et võrreldes varasema aastaga väheneb alkoholismade arv 10–15%. Lõplikult tervisekahju numbrid 2017. aasta kohta avaldab TAI 2018. aasta juunis.

Vähenenud on ka alkoholijoobes sooritatud kuritegude arv. Kui 2016. aastal pandi joobes olekus toime 3905, siis 2017. aastal 760 kuritegu vähem. Võrreldes 2015. aastaga pandi mullu alkoholijoobes toime 1132 kuritegu vähem. Ning veel ühest olulisest näitajast: võrreldes 2016. aastaga vähenes ka alkoholi tarvitamisega seotud alaealiste toime pandud väärtegude hulk – neid registreeriti 457 juhtumit vähem.

Lausa 65% tules hukkunutest olid alkoholijoobes ning ligi kolmveerand vanadus- või invaliidsuspensionärid, kellest paljud elasid ükski. Arvestades, et kõige tihedamini süttib kodu just korrast ära elektriseadmete või -paigaldiste ning küttekollete tõttu, tuleb tulesurmade drastiliseks vähendamiseks kodude tuleohutuse parandamisse otsustavalt sekkuda.

Siin on abi siseministri eestvedamisel sündinud projektist „500 kodu tuleohutuks“, kus siseministeriumi, Päästeameti ja kohalike omavalitsuste ühisel jõul aidatakse neid peresid, kelle kodune olukord on tuleohutuse mõttes kriitiline, kuid kes ise end aidata ei saa. See puudutab toimetulekuraskustes leibkondi, lasterikkaid peresid ning ükski elavaid vanemaid inimesi ja puuetega inimesi.

Projektile eraldas vabariigi valitsus 1,5 miljonit eurot ning see puudutab kõiki 79 omavalitsust. „Tuleohutus ei ole luksusaup ja peame ühiskonnas aitama neid, kel pole võimalik end ise aidata. Päästeameti hinnangul on Eestis 5000 kriitiliselt tuleohtlikku kodu ja kutsun siinkohal kohalikke omavalitsusi üles andma oma panuse, et nende arvu jõudsalt vähendada,“ rõhutas Anvelt.

Eestis on õnnetussurmade vähendamiseks tehtud kõvasti tööd, kuid nii nagu lii kluses ja põlengutes, tuleb veel palju ära teha ka uppumissurmade ennetamiseks. Mullu uppus Eestis 43 inimest, mida on vähem kui 2016. aastal. Ligi pooled uppunutest olid alkoholijoobes ning lausa 24 inimest uppus mitte kalastamise ega ujumise, vaid vette kukkumise tagajärjel. 🍷

Sotside volikogu: Eurorahade jagamisel võib Eesti käsitlemine kahe eraldi piirkonnana tuua kuni 700 miljonit lisaeurot

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna volikogu arutas võimalust regionaalse ebavõrdsuse vähendamise nimel käsitleda Eestit järgmisel EL eelarveperioodil kahe eraldi piirkonnana, mis võimaldaks riiki tuua kuni 700 miljonit lisaeurot.

“Eesti on ebavõrdsuse vähendamisel viimase 3-4 aastaga teinud palju vajalikke otsuseid, kuid regionaalne ebavõrdsus on endiselt mäekõrgune,” rõhutas sotsiaaldemokraatide volikogu juht, Elva abivallavanem Marika Saar. Harjumaa sisemajanduse kogutoodang inimese kohta läheneb 110 protsendile Euroopa Liidu keskmisest, aga ülejäänud Eestis jääb see keskmiselt alla 60 protsendi.

“Peame selles olukorras kasutama kõiki võimalusi, et Suur-Tallinna piirkonna ja ülejäänud riigi erinev arengutempo ei rebiks Eestit tulevikus kaheks,” selgitas Marika Saar ning lisas, et selle stsenaariumiga oleks tulnud tegeleda juba aastate eest. “Mitmed eelmised rahandusministrid on jätnud selle töö tegemata, aga me peame sellest rääkima ja sellega

hommepäev tegelema hakkama – parem hilja, kui mitte kunagi,” rõhutas Saar.

“Kui me eelarveläbirääkimisteks korralikku kodule töö ära ei tee, siis on tõsine oht, et kaotame reaalselt raha,” kinnitas Euroopa Parlamendi liige Ivari Padar ning lisas, et Eesti on olnud tubli ja oma majandust kenasti kasvatanud. “Kuna Eesti keskmine sisemajanduse kogutoodang inimese kohta ületab enne järgmise eelarveperioodi algust 75 protsenti Euroopa Liidu keskmisest, siis peame olema valmis, et meile eraldatavad toetussummad vähenevad tuntuvalt ja juba praegu valmistama ette meetmeid negatiivse regionaalse mõju vähendamiseks. Regionaalne ebavõrdsus on samas tõsiasi ja sellega võitlemine peab olema üks meie peamisi eesmärke.”



Kuidas sotsidel Läänemere ääres läheb?

Läänemere-äärsetes riikides on sotsiaaldemokraadid endiselt tugevad. Pikka traditsioonidega sotsiaaldemokraatia on aga tõrjunud edukalt Läänemere rannikul populistide rünnakuid (v.a Poolas), mis on tõestus sellele, et majanduslikult võrdsemad riigid on paremini populismi eest kaitsnud. Siiski ei saa jääda loorberitele puhkama, igal inimesel peab minema hästi ning inimesed peavad olema kaasatud poliitikasse ja nende hääl kõlama nii kohalikul kui ka riiklikul tasandil.

Norras stabiilselt edasi

Norras võitsid valimised tavapäraselt sotsiaaldemokraadid (võidetud on kõik parlamendivalimised aastast 1927, 23 korda järjest), saades 49 kohta 169-kohalises parlamendis. Kahjuks jäidi siiski opositsiooni, kuid olles konkurentsilt kõige tugevam jõud opositsioonis, on hea stardipositsioon saada järgmistel parlamendivalimistel veelgi tugevam valimisvõit. Seitsmest parteist kolm on parlamendis vasakspektril, kommunistid jäid napilt valimiskünnise alla. Soov sotsiaalmajanduslikult võrdsema riigi järele on suur ka sotsiaaldemokraatia kantsis.

Soome sotsid tulevad uue hooga

Soomes on võrreldes 2015. aasta valimistega sotsiaaldemokraadid tõusnud neljandalt kohalt teiseks 20-protsendilise toetusega ning Koonderakonnast jäädakse maha ainult kahe protsendiga. 2019. aastal on hea võimalus võtta endale peaministrikoht.

Rootsi=sotsiaaldemokraatia

Rootsi sotsiaaldemokraadid hoiaavad kindlalt liidripositsiooni 30% toetusega, mis on sarnane viimaste valimiste toetusprotsendiga. Konkurendid jäävad maha umbes 10 protsendipunktiga. Inimesed on rahul sotsiaaldemokraatide valitsemisega, mis on Rootsi riigile jõukuse ja inimestele heaolu toonud.

Esimese sotsiaaldemokraadist peaministri ootuses

Läti killustunud parteimaastikul peaks saama 2018. aastal parlamenti kuus parteid. Valimistel tundub kindlalt võitmas olevat sotsiaaldemokraatlik Koosmeel, kel on praegu 22,5% toetust, järgneval parteil on 13% toetust.

Juhul kui ka Roheliste ja Talurahvaliit saab piisaval arvul kohti, on täiesti tõenäoline, et Nils Ušakovsist võib saada järgmine peaminister.

Saksamaa sotsiaaldemokraadid on riigimehed

Saksamaa sotsiaaldemokraadid võtsid vastu riigimeheliku otsuse ning lähe-

vad koalitsiooni Angela Merkeli CDU/CSU-ga.

Vältimaks erakorralisi uusi valimisi, kus edu võiks saada nii äärmusparempoolseid kui ka vasakpoolseid, tehti otsus tagada Euroopa Liidu ja Saksamaa enda stabiilsus.

Valitsuse väikevennast peaministri toolile

Taanis toimunud 2015. aasta valimistel kogusid sotsid 24.9% häältest, kaotades ainult 1,8% valimised võitnud liberaalidele. Viimaste arvamusküsitluste järgi edastavad sotsid oma ligi 30-protsendilise toetusega liberaale juba 10 protsendipunktiga. Väiksema koalitsioonipartnerina on võimalik võtta peaministrikoht. See peaks ka Eesti sotsidele lootust andma.





Ministrid külastavad riigivanemate sünnipaikaseid

EV100 pidustuste käigus külastavad ministrid ka riigivanemate sünnipaikaseid. **Tule ka kohale!**

100 sünnipäevapäeva neljapäeval 22.2.2018 on kõik valitsuse liikmed palutud endiste riigivanemate sünnikohtadesse üle Eesti. See on sümbolne žest ja kummardus nendele omaaegsetele riigimeestele, kes on Eesti Vabariigi 1918. aastast tänaseni toonud. Ühtlasi on see võimalus jõuda EV100 tähistamisega võimalikult paljudesse paikadesse üle maa.

Jevgeni Ossinovski on kell 15 Kurlas August Rei sünnipaigas.

Urve Palo on kell 17.00 Kirblas, Jüri Uluotsa sünnikohas.

Indrek Saar on kell 16.30 Kadrinas Otto Strandmani sünnipaigas.

Andres Anvelt on kell 16 Kobratus Kaarel Eenpalu sünnipaigas.

Sotsid läbi telefoniläätse

Järvamaa sotsiaal-
demokraatide eesotsas
jätkab Lauri Läänemets.

Juhatus aseesimehena toetati Margus Nurmiku jätkamist. Täiendavateks juhatuse liikmeteks valiti Jaanus Marrandi, Tiia Mettus, Kai Tammela ja piirkonna sekretäriks Anneli Nurmik. Sotside juhatusse kuuluvad veel kolme Järvamaa osakonna juhid – Paide osakonna juht ja Paide abilinnapea Siret Pihelgas, Järva vallast Kulno Klein ja Türi vallast Heigo Laaneoks.



Inara Luigas, Etti Kagarov ja Helmen Kütt sotside volikogul



Ministrite ja riigikogu saadikute meeskond võttis korvpalliplatsil mõõtu treffneristidega. Rainer Vakra tabas hetke.



Tallinna volikogu fraktsioon külastas Helve Sargava mahefarmi. Pildil Tallinna koordinaator Aire.

Kas sul on liikmemaks makstud?

Liikmemaksu maksmine ei ole mitte ainult põhikirjaline kohustus, vaid annab sulle võimaluse kaasa rääkida erakonna suundades. Liikmemaksu tasumisega toetad oma piirkonna tegevusi ja tugevdad erakonda.

Liikmemaksu suurus:

5 eurot aastas - töötule, pensionäridele, õpilasele ja üliõpilasele;

10 eurot aastas - isikutele, kelle sissetulek on alla 1000 € ühes kalendrikuus

20 eurot aastas - isikutele, kelle sissetulek on üle 1000 € ühes kalendrikuus

Sotsiaaldemokraatlik Erakond
SEB Pank EE711010022000260009
Swedbank EE762200221015674174

Sinu panus loeb!



	SDE juhatus liige	Võrgunõel	Jood	Laulja ... Paia	American Express	Egiptusele kuuluv poolsaar								
Riigikogu SDE fraktsiooni liige														
Naiselisa			Eesti Sots. demokr. Töölise Partei üks asutajaid Mõni teine											
Täpitäht		VASTUS Ohtlik viirus	○	○	..., J, K VASTUS jätkub									
SDE Jõgevamaa piirkonna esimees					○									
Eksabait			...omand Sõnavaling		○		Lääne-mere-soomlane	Inglise k. eessõna	Tennise-veteran	SDE ... linna osakonna esimees Juhan-Mart Salumäe	Eesti tähestiku 8. täht		SDE Põlva osakonna esimees	
Michigan Opera Theatru				Jelgava end. eesti-keelne nimi SDE juhatus liige	○							Verte		
Laulja ... Kolk					○	Peakate Tähele-panelik					Noot			
Infra-struktuur					○			Mehenimi Pinnamoot			Küna			
Väävel		Audiatur et ... pars SDE minister			○				USA bänd "Bon ..."	Kitarrist				
	SDE juhatus liige Riigikogu esimees (SDE)				○	Varjamatu, ilmne SDE Otepää osakonna esimees								
Me, te, ...			Riigikogu SDE fraktsiooni liige SDE Tallinna piirkonna esimees		○								Riigikogu SDE fraktsiooni esimees	
Euroopa Liit			Korvpalli-treener Rooma 6		○			Rahvade-mokraatia Aleksander			Noor-kotkas Temal			
SDE revisjoni-komisjoni liige					VASTUS jätkub Knock...	○	○	○	○	○	○	V naaber Rahvus-vaheline		
Tonn		Endine laste-kirjanik ... Maran 2 x täht				Saksa k. artikkel Kirjanduse Selts				Numerus ... ipso				
Imestus-hüüatus			Teravili Fosfor						SDE ... osakonna esimees Kadri Kiuru Oxygen					
Rippuv ehe						...kurg								